

ACC. N:R M. 16839:1-2.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Wihlborg Larsson, Perstorp*
Härad: *N. Åsbo* Berättare: " " "
Socken: *Perstorp* Berättarens yrke: *lantbrukare*
Uppteckningsår: *1967* Född år *1898* i *Perstorp*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Kalás. s. 1-2.

LUF 134

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R M. 16839:1.

K A L A S

Kalas eller gille hölls mera i början av 1900 talet än vad det numera gör. Vid bröllop och begravning förekom kalas och ofta å födelsedagar. Under det första världskriget kunde ju av lätt förklarliga skäl inga kalas hållas. Under mellankrigsåren då det var ständig lågkonjunktur, hade folk inte råd med större bjudningar. Efter andra kriget och fram tills nu har åter stora bjudningar förekommit, dock mestadels vid jubileumsfödelsedagar, som vid 50 år fyllda och 60 samt 70 och 75. Dessa kalas hållas vanligen inte i hemmen utan på någon restaurang, samma brukar det vara vid begravningar. I slutet av 1800 talet och början av 1900 talet hölls alla kalas i hemmen. Bjudning kunde förekomma dels pr post och dels med kringgående bud, det senare var det vanligaste. Vid begravning bjöds hela liklaget som omfattade tre byar, så vida det var någon åbo eller anhörig till den, torparna hade icke råd med dyrbara fester, vid deras begravningar var det inte så mycket folk. Det var vanligt att det lejdes kokfru, hjälp till servering och disk. Min farmoder var sockenkocka och lejdes till alla större gillan såsom vid begravning och bröllop. Tyvärr gjordes föga denna tid några anteckningar om hur det tillgick vid sådana tillfällen, nog berättade hon en del, men jag var endast 12 år då hon dog och hade inte något intresse om sådant. Jag minns dock att det omtalades att man lånade porclin i affären, duktyg fanns å varje gård. Som det behövdes många sittplatser räckte inte stolarna till, man lade då plankor till sittplatser. Kalasen hölls alltid inomhus. Såväl sittande som gående bord förekom. Intill borden sattes stolar så långt de räckte och resten fylldes med plankor som vilade vid ändarna på stolar. Vid gående bord framsattes maten på ett stort bord, gästerna gingo dit och togo sedan maten med sig till småbord som fanns runt i rummet. Hade man inte själv så många småbord, och det var väl sällan fallet, lånade man hos grannarna. Vid begravning hörde det till, att den avlidnes anhöriga gingo först fram och försågo sig. Det har icke omtalats att några dekorationer förekom å borden. Pappersservetter började användas denna tid, de kallades vanligen japanska servetter. Kanske voro de tillverkade i Japan. Någon särskilt festdräkt förekom ej, man klädde sig så fint man kunde. Vid begravning var det

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4/9-67

ACC. N:R M. 16839:2.

obligatoriskt med svarta kläder, männen buro vanligen jakett, frack var inte i bruk denna tid. Fruntimren hade svatta klänningar och kappor. Vid stora gillen hölls en person som traktör, denne hade att mottaga gästerna och bjuda fram till bords. Om sprit förekom, och det var vanligt, skulle traktören bjuda på denna och slog upp i glasen. Vid sittande bord var det vanligt att männen sutto för sig och kvinnfolken för sig. Vid gående bord när man åt vid småbord, brukade gifta par sitta vid samma bord. Rökvaror förekom å gillena, annars var det inte många som rökte i vardagslag. Men på bjudningarna brukade männen bolma på stora cigarrer. För tillfället kan jag inte erinra mig om mera som berättades.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND